

Transskription af:

Obscuritas

1:15 Mordet i Odense Tugthus: Erik Lykke slog sin unge sengekammerat ihjel for at slippe for Helvedes flammer

Vært og tilrettelægger: Louise Lindblad

Medvirkende: Camilla Schjerning, museumsinspektør Museum Odense og Poul Grinder-Hansen, fortæller

Redaktør: Rikke Caroline Carlsen

Fortæller: I nat har Erik Lykke planlagt at begå et drab. Sømanden fra Faaborg ligger i sin seng i tugthusets mørke og fugtige kælder. Klokken er 4 om morgenen. Han ligger og betragter sin sengekammerat, der stadig sover tungt ved siden af ham. Det er den 15 årige forældreløse pottemagerdreng Christian Olsen, som er indsat i to måneder for tyveri, og som kun har få dage tilbage i tugthuset. Den 58 årige sømand holder vejret, mens han i mørket bevæger sin arm ned ved siden af sengen og griber fast om en stor sten fra kældergulvet. I den anden hånd har han sin brødkniv. Erik slår først drengen hårdt i hovedet med stenen. Så stikker han ham i maven med kniven. Der opstår kaos i sovekælderen. De andre tugthusfanger råber, og farer hen til pottemagerdrengen, der ligger i sin egen blodpøl på gulvet og forsøger at holde sine tarme på plads. Maven er sprættet op. Erik kan ikke holde ud at kigge på den unge Christian. Han føler jo med drengen, men det er den eneste måde. Den eneste måde, Erik Lykke selv kan slippe herfra. Den eneste måde, han kan undgå helvedes flammer.

Louise Lindblad: Du lytter til Obscuritas, podcasten om danmarkshistoriens mørke afkroge og okkulte fortællinger. I syttenhundredetallets Danmark florerede en helt særlig type mord. Selvmordsmordene. Selvmordsmordere eller melankolske mordere, som de blev kaldt i datiden, var desperate personer, der ikke længere ønskede at leve, men som ikke turde at begå selvmord i frygt for, at det ville lukke vejen til Himmerige, og som derfor i stedet dræbte tilfældige ofre. Ofte børn med det formål at blive henrettet, opnå syndsforladelse og undgå at komme i helvede. Det siges, at fænomenet døde ud med syttenhundredetallet, men i 1806 sker der en tidlig morgen i juni et mystisk drab i tugthuset i Klaregade i Odense. Her mødes jeg med museumsinspektør Camilla Schjerning fra Museum Odense.

Camilla Schjerning: Der er nogen. Der er et vindue, der er åbent, så der er nogen hjemme. Der er sådan en fin tavle her, hvor der står "Et dobbelt nyttigt hus, som dobbelt nytte bringer. Det lærer flittighed, og betleriet tvinger. Vor store Frederik, vor konge Ejegod. På begge dele har så viseligt rådet bod, 1752".

Louise Lindblad: Og hvordan skal det forstås?

Camilla Schjerning: Det skal jo forstås sådan, at det her tugthus, i dag... I dag forstår vi jo tugt som sådant et meget... Noget, der sådan er meget grimt og stygt. Og på dette tidspunkt er det jo mere sådan et forbedringshus, et tugthus og forbedringshus. Og det er dobbelt nyttigt, fordi på dette tidspunkt har man rigtig mange fattige, som går omkring og tigger, og man har jo sådan en oplysningstidstanke om, at folk skal være nyttige i samfundet. Og hvis man kan arbejde, men ikke vil arbejde, men i stedet for gå omkring og tigger, så bør man jo bidrage nyttigt til samfundet. Så det dobbeltnyttige er, at man kunne tage alle disse betlere, tiggere og sætte dem ind i dette hus, og så kunne man sætte dem til at arbejde og frembringe noget nyttigt, de skulle spinde.

Louise Lindblad: Og det er jo lige herinde, at Erik Lykke sad i 1806.

Camilla Schjerning: Det er det. Og lige her henne, bag ved dig, kan man faktisk se kældervinduer med tremmer for. Og jeg tænker, det er dernede, at det hele er foregået, så vi må se om vi kan komme ind og finde stedet. Ja.

Louise Lindblad: Her i 1806, der syntes jeg - har jeg læst mig frem til - at der er 37 indsatte. Altså nu er det jo også folk der har begået forbrydelser der sidder her, ikke?

Camilla Schjerning: Altså som sagt så starter det jo som sådan et forbedringsprojekt og en fabrik, hvor man skal fremstille klæde. Men det bliver gradvist sådan fra 1752, hvor der bliver oprettet, og sådan her hen mod 1800-tallet. Så bliver det mere og mere en straffeanstalt, så det er sådan et sted, der sidder masser af tiggere. Der sidder folk, som er det man kalder løsgængere, altså folk som ikke har noget rigtigt arbejde. Kvinder, der er indsat for løbsagtighed, altså prostitution. De har ikke noget arbejde, men de har et eller andet at leve af alligevel. Der sidder også kvinder, som har ombragt deres børn, født i dølgsmål og dræbt deres børn. Der sidder folk, som har været voldelige, folk som bare er fordrukne og gemene gemytter. Det er sådan en god blanding. Det er faktisk også et sted, hvor folk kunne vælge frivilligt og indsætte deres børn til genopdragelse, hvis de ikke selv kunne håndtere dem, så det er en ekstremt broget flok. Og det er det jo sådan... Der er børn. Der er ikke kun unge, der er også børn til stede. Nogle gange bliver der jo indsat kvinder, som er gravide, så vi ved også, at der er børn i tugthusene, og en sådan, tror jeg, nogenlunde ligelig balance mellem mænd og kvinder. Men antallet der sidder herinde, det svinger altså meget. Men ja.

Louise Lindblad: Men skal vi prøve at se om vi kan komme ind? Du har bare fået at vide vi kan prøve at ringe på.

Camilla Schjerning: Jeg har fået at vide, at vi kan prøve at ringe på og så ved jeg... Så har jeg faktisk tænkt over: skal vi sige, når vi ringer på, at vi er ved at fortælle en historie om et mord, der blev begået i kælderen? Eller har folk ikke lyst til at vide det, når de skal ned og rode i deres papkasser ned i kælderen? Har de så lyst til at tænke på?

Louise Lindblad: Altså, jeg bor for første gang i mit liv i sådan hel nybyg, og jeg er så glad for at vide, at der i hvert fald ikke er begået et mord her, hvor jeg bor nu. Altså, jeg tror ikke, jeg vil vide det.

Camilla Schjerning: Nej, måske skal vi bare sige, at vi fortæller historien om tugthuset. Det er nok... Det er måske bedst. Så vi ikke får stakkels studerende til at få evige mareridt og aldrig turde gå ned i kælderen.

Louise Lindblad: Ja, for det er studieboliger i dag.

Camilla Schjerning: Så vidt jeg ved, så så er det studieboliger, men nu må vi se, om vi kan få fat i nogen.

Louise Lindblad: Er det hernede? Vi skal rundt om hjørnet.
[...]

Camilla Schjerning: Jeg har faktisk aldrig været herinde.
[...ringer på døren...]

Mandestemme: Hallo?

Camilla Schjerning: Hej, jeg er kommet nede fra museet og jeg er ved at fortælle en historie om tugthuset her og jeg vil sindssygt gerne ind og ned og kigge nede i kælderen. Kan du lukke mig ind?

Mandestemme: Ja, det kan jeg godt.

Camilla Schjerner: Fedt, tak.

[...]

Det drypper lidt fra loftet, ha. Der er da noget stemning over det, selvom det måske ikke ser helt oprindeligt ud.

Louise Lindblad: Og det er så herinde, at Erik har haft sin seng.

Camilla Schjerner: Det må være her. Det må være her. Og der er da noget gammel, noget gammelt murværk. Det ligner jo noget det er på.

Louise Lindblad: Prøv at beskrive, hvad vi ser.

Camilla Schjerner: Altså vi står jo i i sådan et et meget lavloftet rum her. Der så lige nogen der har lagt et nyt betongulv og fliser på væggen. Men vi står faktisk og kigger på et vindue ud mod gaden. Der sidder en lem foran og nogle gode solide tremmer er der også for. Og så kan vi jo så kigge rundt her. Det er jo som sagt et depot rum for lejlighederne, og der er en masse små opbevaringsrum med gitter for. Ja og lys der blinker lidt.

Louise Lindblad: Lyset over mig, det står og blinker lidt.

Camilla Schjerner: Så det, ja. Der er... Det er ikke helt oprindeligt, men man får lidt fornemmelsen, at nu er der nogen henede.

Louise Lindblad: Hvis jeg kendte til historien og boede her, så ville jeg have det sådan lidt... med at gå hened, tror jeg.

Camilla Schjerner: Du vil ikke gå ned og hente dine kasser en mørk aften eller en morgen mellem 4-5.

Louise Lindblad: Det er den tredje juni i året 1806. Det er mørkt og fugtigt her i sove kælderen. Klokkeren er omkring fire-halv fem om morgenen. Der ligger cirka 12 mand og sover. De ligger to og to sammen i sengene, og i den ene seng ligger Erik Løkke og den unge Christian Olsen.

Camilla Schjerning: Det er sandsynligvis begyndt lige så stille og lysne, fordi der er en af fangerne, som er stået op, og han sidder i den ene ende. Det er måske faktisk... Han sidder i den søndre ende af rummet, så han sidder måske faktisk her i nærheden af, hvor vi har siddet. Og han sidder ved vinduet med ryggen til de andre og sidder og syr. Hans Skrædder, hedder han. Han sidder og syr. Han er stået tidligt op. De står jo op her om sommeren og begynder at arbejde lige så snart der er lys. Men de fleste andre sover. Og ja, Erik Løkke, han har ligget vågen cirka en halv times tid og grublet over, hvad han skal gøre, og så tager han en beslutning, og så sætter han sig op i sengen. Ved siden af ham, der ligger denne her pottemagerdreng, Kristen. Han sover endnu og ved siden af sin pude, der finder Erik en sten, sådan en halv mursten, som han har lagt dér - han har samlet den op fra gulvet og har lagt den ved sin pude, da de gik i seng og det var mørkt. Og han sætter sig op og tager stenen, og så slår han Kristen hårdt over det højre øje, så den mellem øjet og tændingen, og forårsager, at en får en flænge på sådan otte ni centimeter, beskriver de senere i sagen, og han skriger. Han vågner og skriger, og Erik kan konstatere, at det slog ham ikke ihjel. Så under puden ligger også hans foldekniv, den kniv, han bruger til at skære brød med, og han griber den, og så skærer han. Han laver et snit hen over Kristens mave, lige over navlen, sådan cirka 20 centimeter er beskrevet. Kristen vælter ud af sengen, og han råber til de andre: "I må komme og hjælpe mig. Han vil slå mig ihjel. Han slår mig ihjel." Og de andre fanger. Nogle af de andre vågner jo selvfølgelig ved tumulten og og går hen og hjælper ham op, og han kan ligesom se, han ligger på gulvet i en kæmpestor blodpøl, og han har et stort sår i panden. Han holder sig på maven, hvor hans tarme er begyndt at vælte ud. Han forsøger at holde dem inde. Det er virkelig... Det er meget grafiske beskrivelser, og de hjælper ham lige hen på en anden seng og får ham lagt ned. Ugh. Nu gik lyset.

Louise Lindblad: Åh ha.

[...]

Ja, hvis vi skal forstå motivet bag det her drab, som det jo bliver - han dør den unge dreng - så skal du måske også lige få lidt mere... Eller forstå hvem Erik var.

Camilla Schjerning: Ja, altså Erik, han er en mand på 58 år. Han stammer fra Fåborg, og han er søn af en skipper, og han har selv ernæret sig som sømand, og han er indsat for anden gang i sit liv, i tugthuset, for at have opført sig, som der står tyrannisk og ukristeligt mod sin hustru. Altså, han har været voldelig mod hende, så han er indsat, og det har han været siden september 1805 og afsoner en straf for for denne her vold. Og vi får ham beskrevet meget nøje i retssagen, lige præcis fordi, retssystemet jo søger efter den her begrundelse. Hvad er det? Hvorfor?

Louise Lindblad: Der er ikke et oplagt motiv.

Camilla Schjerning: Der er ikke et oplagt motiv, nej. Det er der ikke. Og de andre fanger fortæller jo, at han er, han har et roligt gemyt. Han er ikke sådan synderligt fordrukken i forhold til så mange andre. Han er selvfølgelig indsat for at have været voldelig, men han er ikke sådan voldelig i huset

over for de andre. Han har selvfølgelig, som man jo har, nogle uoverensstemmelser. Han har særligt haft nogle uoverensstemmelser med en anden fange. Men der er ikke noget sådant særligt at bemærke omkring ham, så retten er jo selvfølgelig også nysgerrig på, hvorfor... Spindemesteren spørger og om man kan ligesom ikke... Man kan ikke få nogen klar grund. Han fortæller jo, at det ikke var... At drengen var uskyldig, han havde ikke gjort noget. Så man kontakter byfogeden, da drengen afgår ved døden. Så kontakter man byfogeden, og så bliver Erik bragt op i rådhusarresten. Og så starter der så en retssag imod ham for at finde ud af, hvad det er, der er foregået i.

[...]

I forhøret vil ved bytinget, der forklarer han, at altså han har ligget her om morgenen, og så har han så tænkt over, om han ville gøre det her, og han venter lidt, for at se, om han ombestemmer sig. Og så forklarer han, at hans onde forsæt og tanker vedblev og beholde overvægten, og så udførte han gerningen. Så han har ligesom tænkt over, ville han gøre det her? Og så spørger de jo i retten: hvorfor? Han forklarer, at det var ikke hans hensigt, at han ville undvige fra tugthuset eller gøre sig selv ondt med sin gerning. Men, han vidste godt, og han forestillede sig også, hvad hans straf ville blive. Og det er jo for os... Det er jo en lidt kryptisk, underlig måde. Hvorfor siger han det? Hvorfor siger han det her med, at han ikke ville gøre sig selv ondt. Men han vidste det godt. Og det, som han henviser til, er, og det tror jeg, retten har spurgt ham direkte til: om det var fordi han ønskede at blive henrettet for det, han havde gjort?

Louise Lindblad: Tænker du også, at det var Eriks mål og blive henrettet?

Camilla Schjerning: Det tror jeg, og det tror retten også. I hvert fald, bliver det et fuldstændig centralt omdrejningspunkt i sagen, fordi den slutter faktisk ikke med bytingets dom. De dømmer ham til at blive henrettet, også en skærpet dom, hvor han ligesom før han bliver henrettet, skal lemlæstes. Men sagen bliver sendt videre for ligesom at blive bekræftet ved de højere retter i København, og de sender den tilbage og siger I nødt til at bore mere i dette her, fordi der der er noget på spil. Vi tror, at han har gjort det for at blive henrettet.

Louise Lindblad: Altså at han er en selvmordsmorder.

Camilla Schjerning: At han er en selvmordsmorder, at han har, for at undgå at slå sig selv ihjel, så har han slået en anden ihjel.

Louise Lindblad: Du skal fortælle lidt mere om det her fænomen. Det er dig, der overhovedet i første omgang gjorde mig opmærksom på, at det fandtes, og var særligt udbredt i 1700-tallet. Hvad er et selvmordsmord og en selvmords morder? Altså det er et fuldstændigt skrækkeligt og forfærdeligt, men også på mange måder et fascinerende og altså et fænomen, der frembringer undring, og som vi ikke kan forstå i dag. Men, det det helt basalt går ud på, er jo, at inden for en kristen forståelsesramme og inden for en retslig ramme, som er funderet på religionen, så var det

jo forbudt at begå selvmord. Ikke alene var det forbudt, det var også den direkte vej til helvedes pinsler, men til gengæld, så havde man jo, inden for dette lutherske verdensbillede, en Gud, som tog imod, og som viste nåde over for den angrende synder. Så de her selvmordsmordere, det er folk, som egentlig ønsker at blive af med livet. De ønsker ikke at dø, men de vil ikke slå sig selv ihjel og ende i helvede. Men i stedet for, så slår de uskyldige mennesker ihjel for derved at blive henrettet og igennem denne her henrettelsesproces blive forsonet med Gud og blive frelst.

Louise Lindblad: Det lyder jo bare helt vildt. Ja, det er uforståeligt, at det kan være, altså, at det var anset som mindre syndigt at slå et uskyldigt menneske ihjel fremfor at tage sit eget liv.

Camilla Schjerning: Men det er jo ikke fordi... Det er jo ikke fordi det er mindre syndigt. Det er præcis lige så syndigt, men... Eller værre, måske endda, ikke? Men, man er inden for denne her forståelsesramme, hvor vor Gud jo.. Gud bruger faktisk Djævelen som et redskab til at friste folk og til at teste deres tro og til ligesom at skubbe dem og nogle af dem, de svage, de syndere de lader sig friste. Men Gud er også en nådig Gud. Så hvis de på det yderste, på den sidste dag, vender sig om og angrer deres synder, så tager Gud dem ligesom tilbage, så sker der en forsoning. De ofrer deres liv for ligesom os sone for det uskyldige liv, de har taget. Men de bliver også selv taget til nåde. Og hele denne her forestilling bliver ekstra ligesom båret oppe af det kæmpestore ritual og ceremoniel, der er omkring henrettelsen. Og det er altså selve henrettelsesritualet, der faktisk er med til at skabe dette her fænomen og holde det i live. Og det er først, da man begynder at ændre ved og pille ved ritualet, at man faktisk kommer fænomenet til livs. Og Erik er jo sandsynligvis en af de allersidste af de her selvmordsmordere, som ender med at blive dømt for at have slået nogen ihjel for i virkeligheden selv at blive slået ihjel.

Louise Lindblad: Er han er også en typisk selvmordsmorder?

Camilla Schjerning: Ja, han er typisk på den måde, at det er faktisk et fænomen, der forekommer relativt ofte i tugthusene, fordi folk bliver simpelthen så desperate af det der sker inde i tugthusene, at de bliver desperate af udsigter. Nogle af dem er indsat på livstid, til pinsler og altså dårlige leveforhold og hårdt arbejde og straf og pisk og så videre, så de bliver desperate. Og de vil bare ud, og de vil ud for enhver pris. Nogle af dem, som, tror jeg også, Erik, drømmer jo om måske når de kommer ud at fortæller om hvor skrækkeligt det er, at de så ikke faktisk kan slippe for den dér hårdeste straf. Så en del af de her selvmordsmordere er tugthusfanger og begår mord på andre tugthusfanger. En rigtig, rigtig stor gruppe af dem er også yngre kvinder, som dræber enten deres egne børn, eller, i mange tilfælde altså børn, som de har ansvaret for. Tjenestepiger, der dræber børn, som de skal passe på, enten ved at skære halsen over på dem. I København smider de dem i kanalen. Der er også rigtig mange soldater. Soldater og matroser er også en desperat gruppe, som lever på samfundets bund, og som også slår... De slår så.. De kan også slå børn ihjel, men de slår også ofte andre soldater ihjel. Og der er der igen, der også noget med det fysisk, ikke? Hvem kan man ligesom overmande? Og de her kvinder, de kan jo... De har adgang til de her børn,

de kan slå dem ihjel. Og så kan de jo så også håbe, fordi det her sker inden for en religiøs ramme, at de her børn er uskyldige sjæle som os, som selv bliver frelst.

Louise Lindblad: Over en 90-årig periode var der 83 sager om selvmordsmord og 40 mordforsøg alene i København. Og det er vel at mærke i en tid, hvor der kun levede 60.000 mennesker i byen. Det var kommet ud af kontrol. En mordepidemi havde bredt sig, og noget måtte gøres.

Camilla Schjerning: Så man indfører en skærpet straf, hvor når folk skal henrettes, så skal de ligesom knibes med gloende tænger, men skal afhuggede deres højre hånd, mens de stadig er i live, med en økse. Så skal de have... Så skal de halshugges med en økse, og så bagefter skal deres krop ligesom lemlæstes og lægges på hjul og stejle, og hovedet sættes på en stage. Så man gør ligesom, man tager en dødsstraf og siger: dødsstraffen er ikke slemt nok til at afskrække folk fra dette her, så vi gør dødsstraffen værre ved ligesom... Igen det her handler jo om kan man blive frelst? Og hvis man ligesom lemlæster kroppen, så gør man det også sværere for folk på en eller anden måde. Denne her 'perfekte død', den er ødelagt. Så man skærper straffen. Men der sker bare det, at hen over årene, så bliver antallet af de her overlagte mord, de bliver ved med at ske, hvor folk dræber andre folk uden nogen årsag. Det stiger, og det sker i 1730'erne og 1740'erne, så stiger tallet og det er som om at der går mode i det. Ligesom med skoleskyderier eller andre sådanne typer af bestialske gerninger, så går der mode i det, og så siger man: Nu er vi nødt til at gøre noget ved det.

Louise Lindblad: Er det et fænomen, som almindelige mennesker kender til?

Camilla Schjerning: Ja, det er et fænomen, som almindelige mennesker kender til. Og selvfølgelig henrettelser er jo kæmpestore spektakulære begivenheder, hvor folk valfarter til, og det er også på en måde folks pligt at overvære det her og være med til at være en del af denne her soningsproces. Og der bliver udgivet skillingsviser. Og det er faktisk også en af de ting, som er meget centrale i det her fænomen. Der blev udgivet nogle viser, der fortæller morderens historie om den skrækkelige gerning, de har begået, og så fortæller de også meget nøje om den her proces, hvor morderen, med præstens hjælp, ligesom bliver forsonet med Gud på det yderste og står på skafottet og angrer sine synder og bliver frelst. Så hele dette store religiøse ceremoniel er en kæmpe stor del af de her offentlige henrettelser. Og det er det, man så begynder at få en ide om, at det er faktisk en del af problemet - at man har hele denne her soningsproces. At man faktisk hjælper folk til at blive tilgivet og få nåde, og man giver dem også en 15 minutters berømmelse, ikke? De bliver ført. Præsten er hos dem i dagene inden de skal henrettes. De fortæller deres historie, folk skriver viser om dem, og de bliver ført sammen med præsten på en vogn. I hvide klæder bliver de ført til retterstedet, og man stopper, afsynger salmer undervejs, og på skafottet fortæller præsten ligesom historien, og man giver dem selv en mulighed for ligesom og få taletid. Og ligesom Erik kan også får taletid og fortæller om sit liv i tugthuset, så det er også en af de ting: der er ikke nogen, der kan høre mig, når jeg er herinde, eller når jeg sidder i min desperate situation. Men hvis jeg gør det her, så får jeg en scene. Så får jeg en stemme. Og alt det

her finder man ud af - det jo faktisk det her ceremonielle, hele det her ståhej er noget af det, der får fænomenet til ligesom at blomstre. Så man laver den her skærpede livsstraf om, til, at man skal knibes med de her gloende tænger, og man opretholder alle de her skrækkelige lemlæstelsesstraffe. Og samtidig så siger man, at nu er det også forbudt at føre dem med dette store ceremoniel, og så er der kun en ekstremt pinefuld og vanærende henrettelse tilbage. Men der er jo stadig, selvom man fjerner ceremoniellet, så er der stadig det her med at de kan angre, og de bliver forsonet med Gud.

Louise Lindblad: Hårdere straffe virkede ikke. Selvmordsmordere frygtede jo ikke at dø. De frygtede at leve, og selvmords morderne forsvinder først ud af statistikkerne, da myndighederne i 1767 frarøver dem det, de vil have - døden.

Camilla Schjerning: Der er en jurist, der i 1760'erne siger: jamen, måske skulle vi se på lige præcis denne her del, som er det, de ønsker. De ønsker at blive af med livet. Hvordan kan vi skabe en straf, som er værre end døden? Hvordan kan vi komme dette til livs? Det kan vi kun ved ikke at give dem det, de vil have. Altså ved at straffe dem med livet, straffe dem i live.

Louise Lindblad: Han vil have fjernet dødsstraffen.

Camilla Schjerning: Han vil have fjernet dødsstraffen. Han vil have fjernet dødsstraffen. Han går ind og siger: Det kan godt være, at de har slået nogen ihjel, og at de i følge alle religiøse overbevisninger i følge loven skal bøde for liv med liv. Men vi kan ikke komme det her fænomen til livs, hvis vi bliver ved med det. Og det er jo... Teologerne og kirken siger: "Jamen, det kan vi ikke. Det er et det. Det er sådan, det er: liv for liv". Så de stritter virkelig meget imod. Men, tallene taler jo deres eget sprog, og det lykkedes faktisk i 1767 at få gennemført denne her nye forordning. Som bestemmer, at i stedet for at henrette de her mordere, så skal de i stedet for kagstryges, altså de skal piskes. De skal indsættes i Arresthuset i København, som er det værste af alle de her tugthusestraffeanstalter, og de skal udføre det aller hårdeste og aller 'liderligste' arbejde, som det hedder. Hvert år på den dag hvor mordet er begået, skal de føres, hvis det er muligt, til det sted hvor mordet er begået og knibes med gloende tænger, og hvis de ikke kan komme til stedet, hvis det er forlangt væk, så ud på den offentlige henrettelse plads og knibes og piskes. Tror det er 27 gange med en 9-halet pisk og så skal de tilbage i deres livstidsfængsel, og Jeg skal huske at sige, at de skal også brændemærkes i panden.

Louise Lindblad: Men det lyder jo som et levende helvede.

Camilla Schjerning: Det er, og det er jo præcis det man siger: du ville gerne undgå helvede - nu giver vi dig et levende helvede.

Louise Lindblad: Erik Løkke ender med at blive dømt efter forordningen fra 1767. Selv om han nægtede at have handlet af kedsommelighed til livet, så vurderede Højesteret, at det var netop det, hans motiv var, selv at dø.

Camilla Schjerning: Det er højst sandsynligt, at Erik Løkke her i Odense faktisk er en af de sidste, der er dømt efter denne her paragraf, som faktisk... Paragraffen bliver brugt, men han er dømt faktisk som en selvmordsmorder, dømt til at have begået mordet, fordi han var kedsommelig ved livet.

Louise Lindblad: Og hvordan ender hans liv, så?

Camilla Schjerning: Altså, vi ved ikke præcis. Jeg ved ikke præcis hvordan hans liv ender, men det ender i hvert fald i et levende helvede. Han bliver indsat i Arresthuset i København. Bytinget her i Odense dømmer ham faktisk først efter denne her forordning fra 1697 og forordningen fra 1749 til denne skærpede dødsstraf, men Højesteret, de siger: "dette her, det er et selvmordsmord. Han skal dømmes efter denne her 1767 paragraf", og dommen bliver bliver omstødt, og han ender med at blive sendt, blive brændemærket i panden, kagstrøget, sat ind i Arresthuset i København. Og han er jo på dette tidspunkt lige omkring 60 år, så jeg tænker, at han har nok ikke holdt mange år til det der hårde liv.

Fortæller: Du har lyttet til historien om Erik Lykke, sømanden fra Fåborg, der endte sine dage i et levende helvede. Sammen med ham fik et uhyggeligt fænomen i Danmark forhåbentlig også sit endeligt. Selvmordsmorderne, desperate mennesker, som var villige til at gøre det værst tænkelige i dette liv, dræbe uskyldige børn, for at slippe for helvedes pinsler i efterlivet.

[cello]

Louise Lindblad: Obscuritas et er produceret af Louise Lindblad for Vores Tid med støtte fra William Demant Fonden. Redaktør er Rikke Caroline Carlsen. Du kan finde flere podcast om historie ved at søge på Vores Tid i din podcast-app.

[Vores Tid – Nationalmuseets Mediehus](#)

[Obscuritas 1:15 Mordet i Odense Tugthus: Erik Lykke slog sin unge sengekammerat ihjel for at slippe for Helvedes flammer](#)

Produceret af Louise Lindblad for Vores Tid